

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **E. M.**, bytom B., F., proti odporcovi **J. M.**, bytom B., F., zastúpený JUDr. J. Jaroščákom, advokátom, so sídlom v B., Radničné námestie č. 33, o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 1 C 162/2009, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 29. apríla 2013, sp. zn. 8 Co 157/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľke trovy dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd B. uznesením z 11. júla 2012, č. k. 1 C 162/2009–101 uložil odporcovi zaplatiť súdny poplatok vo výške 733,- eur. Súdny poplatok vyrubil v súlade s položkou 6 písm. b/ sadzobníka súdnych poplatkov za vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva.

Krajský súd v Prešove na odvolanie odporcu uznesením z 29. apríla 2013, sp. zn. 8 Co 157/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že v konaní o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva sú poplatníkmi obaja účastníci tohto konania (§ 2 ods1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov). Podľa položky 6 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov výška súdneho poplatku za vypořádanie BSM sú 3 % z predmetu konania, ak sa konanie skončilo rozsudkom.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol odporca dovolaním, ktorým žiadal rozhodnutia oboch súdov zrušiť a konanie v celom rozsahu zastaviť. Namietal, že postupom súdu bola mu odňatá možnosť konať pred súdom (237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy svoje

rozhodnutia neodôvodnili a tiež tým, že vec nesprávne právne posúdili, keďže nepoužili správne ustanovenie právneho predpisu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas odporca zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jeho dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Odporca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníkov o existencii niektorej z uvedených procesných väd, určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Odporca vytýkal odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávnenou predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vysvetlil zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu

prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany odporcu. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného odporcu neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci poukazuje na špecifickosť návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je konaním, v ktorom majú účastníci na oboch stranách tak postavenie navrhovateľa, ako aj postavenie odporcu (iudicium duplex). Táto skutočnosť sa prejavuje najmä tým, že podaním návrhu navrhovateľa na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom je uplatnené aj rovnaké právo odporcu, a taktiež jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci. V prípade takéhoto návrhu (t. j. návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov) treba „navrhovateľom“ v zmysle § 96 O.s.p. rozumieť nielen navrhovateľa, ale aj odporcu. Na špecifickosť konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov reflektuje aj Zákon o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého poplatníkom sú obaja účastníci v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo jeden z nich podľa rozhodnutia súdu (§ 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení). Ustanovenie § 5 citovaného zákona určuje, kedy vzniká poplatková povinnosť. V zmysle tohto ustanovenia poplatková povinnosť za vyporiadanie bezpodielového vlastníctva (nie za podanie samotného návrhu navrhovateľom o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva) teda poplatková povinnosť vzniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej § 5 ods. 1 písm. h/). Pri stanovení výšky poplatku preto súd prvého stupňa vychádzal z predmetu konania (ktorý ohodnotil sumou 24.446,- eur). Z uvedeného predmetu konania 3 % predstavujú sumu 733,- (733,38) eur. Pri rozhodovaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je súdny poplatok ročný až pri rozhodnutí o veci samej, keď už je zistený rozsah vyporiadaného majetku, keď sa určuje, čo z tohto majetku komu pripadá, a keď sa napokon aj rozhoduje o tom, kto bude poplatníkom. Kým nedošlo k takémuto meritórnemu rozhodnutiu, nemožno rozhodnúť ani o súdnom poplatku. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvého stupňa postupoval správne, keď výšku súdneho poplatku vypočítal ku dňu vyhlásenia rozsudku a podľa položky 6 písm. b) Sadzobníka súdnych

poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch. Na záver dovolací súd podotýka, že trovy konania a povinnosť zaplatiť súdny poplatok sú dva rozdielne inštitúty a nie je ich možné zamieňať. Trovy konania sú výdavky, ktoré vznikajú subjektom konania pri uskutočňovaní jednotlivých procesných úkonov počas konania. Za trovy konania sa považujú len tie výdavky, ktoré vznikli od momentu začatia konania do jeho skončenia. Z uvedeného je teda zrejmé, keďže v danom prípade poplatková povinnosť vznikla účastníkom konania až meritórnym rozhodnutím, t. j. po skončení konania.

Odporca napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O .s. p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. augusta 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová